

Avdelningen för systemanalys och statistik
Enheten för energimarknader

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
cc linnea.carlen@regeringskansliet.se

Yttrande angående rapporten Kortare ledtider för elnätsutbyggnad – utveckla arbetssätt och parallella processer

Sammanfattning

- Energimyndigheten tillstyrker förslagen.
- Kortare ledtider för elnätsutbyggnad är centralt för elektrifieringen och omställningen till ett fossilfritt samhälle.
- Det är positivt att arbetet och samarbetet mellan myndigheter och nätägare fortsätter då ledtiderna behöver kortas ytterligare.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten tillstyrker utredningens förslag. Utredningen visar på ett flertal relevanta åtgärder för att effektivisera tillståndsprocesser och korta ledtiderna för nätutbyggnad och nätförstärkning.

Effektivare tillståndsprocesser och kortare ledtider för elnätsutbyggnad är centralt för att underlätta den omställning av samhället vi står inför. Kortare ledtider kan bidra till ökad elektrifiering och omställning till nettonollutsläpp från transportsektor och industri, och till ett konkurrenskraftigt svenskt näringsliv. Ledtider och tillståndsprocesser utgör utmaningar för både produktion och elnät på kort och lång sikt. Långa ledtider är även en utmaning för utbyggnaden av laddinfrastruktur där ledtider för tillgång till elnätet är ett problem. I tidsspannet fram till 2030 är utbyggnaden av laddinfrastruktur, i tillräcklig omfattning och takt, avgörande för transportsystemets elektrifiering.

Det är positivt om ledtiderna genom nu aktuella förslag kan kortas och att processer kan ske parallellt. Energimyndigheten bedömer dock att det redan pågår arbete enligt vissa av de föreslagna åtgärderna. Många nätföretag arbetar redan idag med att upprätta samråd i tidigt skede. Några förslag skulle kräva ett visst risktagande från nätföretagen, något som kan göra det mindre sannolikt att förslagen genomförs. Energimyndigheten bedömer därför att förslagens möjlighet att korta ledtiderna med en tredjedel jämfört med idag kan vara överskattad.

Det är positivt att Energimarknadsinspektionen, Lantmäteriet och länsstyrelserna ska fortsätta samverka för effektivare processer och arbetssätt, och att de också var och en ska fortsätta verka för kortare ledtider i sina interna processer. Även om nu aktuella förslag skulle kunna korta tiden med en tredjedel är det fortfarande en lång process. Det finns även intressanta initiativ hos andra aktörer, såsom Svenska kraftnäts program Fossilfritt övre Norrland. Programmet innehåller stora investeringar, i projekt i Norrbotten och norra Västerbotten, med nya elnät och stationer inom transmissionsnätet samt nya arbetssätt som ska förkorta tiden från utredning till färdig ledning. Erfarenheterna från det bör beaktas i det vidare arbetet. Energimyndighetens regeringsuppdrag om utveckling av lokal och regional energiplanering för elektrifiering bör även det kunna bidra i det fortsatta samarbetet kring kortare ledtider. Uppdraget syftar till att ta vara på kommunernas möjlighet att underlätta och bidra till genomförandet av energiomställningen, genom utvecklad energiplanering och genom energiplaneringen som en integrerad del i kommunernas samhällsplanering. En viktig del av uppdraget är att öka kunskapen, förståelsen och acceptansen för omställningen.

Energimyndigheten ser behov av en ökad förståelse i samhället för elektrifieringen och den nätutbyggnad som elektrifieringen innebär. Behov finns av kunskapshöjande åtgärder kring elektrifieringen och behovet av nätutbyggnad, om att efterfrågan på el ökar i alla delar av landet och om omställningen generellt. Det är därför positivt att Energimarknadsinspektionen skapat en plattform för kunskap och vidare lärande. Detta kan även bidra till en bättre helhetsbild om vad som krävs för elnätets utveckling. Helhetssyn och samordning kan även underlätta definiering av roller och ansvarsområden.

Energimyndigheten anser att effektivare tillstandsprocesser och kortare ledtider leder till att elektrifieringen och omställningen av samhället kan genomföras snabbare och enklare, samtidigt som ett bibehållet miljöskydd kan säkerställas. Det krävs även långsiktiga spelregler och politisk enighet kring energifrågorna för att möjliggöra planering och investering från nätbolagens sida. Detta eftersom utbyggnad av nätkapacitet är projekt med långa ledtider och binder stora mängder kapital för lång tid.

Specifika synpunkter

Det är positivt att utredningen hämtat in synpunkter och erfarenheter från andra aktörer. Det är också positivt att myndigheterna ska studera vidare hur andra länder hanterar processerna och hur utbyggnad/förstärkning av annan infrastruktur hanteras i Sverige. Arbetet är i linje med behovet av att samlat kartlägga var i tillstandsprocesserna det kan finnas behov av åtgärder i syfte att korta ledtiderna.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Robert Andrén. Vid den slutliga handläggningen har därutöver avdelningschefen Gustav Ebenå, chefsjuristen Rikard Janson och enhetschefen Maria Westrin deltagit. Föredragande har varit handläggaren Katarina Jacobson.

Robert Andrén

Katarina Jacobson